

Nr. 451 din 25.05.2022

**COMISIA DE ETICĂ A CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
DIN CADRUL UNIVERSITĂȚII „DIMITRIE CANTEMIR” DIN TÂRGU MUREȘ**

HOTĂRÂRE

Comisia de Etică a Cercetării Științifice din cadrul Universității „Dimitrie Cantemir” din Țirgu Mureș, convocată de Președintele Comisiei, întrunită în data de 10.05.2022, după analiza documentelor depuse de d-na Todoran Anamaria Andreea, studentă în anul III, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, a constatat că Proiectul de cercetare depus de solicitantă, având tema „Patologia Criminală”, este conform cu planul de învățământ.

Drept urmare, Comisia aprobă realizarea cercetării științifice „Patologia Criminală”, propusă de studenta Todoran Anamaria Andreea, în cadrul Penitenciarului Țirgu Mureș, în vederea elaborării lucrării de disertație, cu respectarea următoarelor condiții:

- obținerea acordului informat al persoanelor implicate în cercetare;
- respectarea implicațiilor etice ale cercetării, prevăzute în documentul solicitantei;
- transmiterea *online*, pe adresa de poștă electronică universitate@cantemir.ro, a avizului pentru desfășurarea cercetării, eliberat de Penitenciarul Țirgu Mureș.

În acord cu dispozițiile Regulamentului Comisiei de Etică a Cercetării Științifice, aprobat în Ședința Senatului Universității „Dimitrie Cantemir” din Țirgu Mureș din data de 29 septembrie 2020, prezenta hotărâre a fost luată cu unanimitate de voturi.

Președintele Comisiei de Etică a Cercetării Științifice,

Prof. univ. dr. Camelia Stanciu

Secretar,
Lect. univ. dr. Elena Luminița Albert

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'E. Albert', written over the printed name.

PROTOCOL NR. din data.....

**Între Universitatea Dimitrie Cantemir Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației și
Penitenciarul Târgu Mureș**

Proiect de cercetare

Patologia Criminala

Cu acordul profesorilor coordonatori

Prof. Univ. Farcaș Cornelia

Drd.

Elaborat de student: Todoran Anamaria Andreea

Capitolul I. ARGUMENT

Maturizarea înseamnă structurarea identității, care identitate presupune interiorizarea comportamentelor și valorilor comunității, ale adulților. Conflictul dintre valorile copilăriei, în mare parte aparținând și creativității, și valorile maturității, impuse de societate, favorizează depășirea barierelor conventionalismului social. Creativitatea este o construcție de noi structuri și în același timp un proces de destructurare. Ea presupune spargerea modelelor cunoscute de comportament, de gândire, depășirea barierelor impuse de tradițiile sociale, găsirea unor sisteme noi de evaluare a valorii obiectului etc. Schimbarea caleidoscopică a lumii o resimțim uneori cu încântarea copilăriei, alteori dureros. Atunci când ne confruntăm cu necunoscutul, cu situații aparent fără ieșire, trăim un sentiment de teamă, care devine din ce în ce mai acut.

Personalitatea infractorului este fondul pe care trebuie să se încrucișeze, în cadrul duelului judiciar, funcțiile acuzării și apărării pentru că, în ultimă instanță, pedeapsa este impusă infractorului, iar efectele sale sunt condiționate de această personalitate. Infractorul apare ca un individ cu o insuficiență maturizare socială, cu deficiențe de integrare socială, care intră în conflict cu cerințele sistemului valoric-normativ și cultural al societății din care aceasta face parte. Pe această bază se încearcă să fie puse în evidență, cât și mecanismele interne (motivații, scopuri) care declanșează trecerea la actul infracțional ca atare. (Maria Ichim, 2006)

Infractorul, conștient de caracterul socialmente distructiv al actului infracțional, observă, plănuiește și execută totul ferit de ochii celor din jur și al autorităților. Reprezentând o dominanță puternică a personalității, duplicitatea infractorului este a doua lui natură, care nu se maschează numai în perioada în care se comite fapta infracțională, ci tot timpul. Necesitatea tănuirii vieții duble, îi formează acestuia deprinderi care îl izolează tot mai mult de societate, de aspectele normale ale vieții. (Maria Ichim, 2006)

Potrivit multor avocați, în simplele crime, scopul și motivul pot coincide, iar în cazul infracțiunilor complexe, ele pot fi delimitate una de alta. Atunci când se justifică o acțiune,

rezultatul trebuie să fie recunoscut de partea vinovată. Motivul, care acționează ca o propunere acceptabilă și care justifică stabilirea obiectivului, nu poate fi formulat fără o idee clară asupra acestuia. În practică, aceste două categorii nu coincid. Acest lucru se datorează în primul rând faptului că acestea au un conținut psihologic diferit. Partea subiectivă a crimei este formată din scop, motiv și vină. Atunci când se creează construcții separate (speciale) de acte, legislația aplică și aceste categorii. În literatura juridică se afirmă că, în ciuda faptului că scopul și motivul au multe în comun, ele nu pot fi identificate unul cu celălalt. Aproape toți autorii împărtășesc această opinie. Dar când comentează anumite norme ale Codului penal, în care scopul servește ca un semn al compoziției unui act, acesta este identificat cu motivul. De exemplu, se remarcă faptul că delapidarea (articolul 158) poate fi efectuată pentru motive mercenare. În nota articolului se afirmă că partea subiectivă a actului este formată dintr-un scop egoist.

Capitolul II. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE CERCETĂRII

1. **Scopul cercetării** este de a observa ce îi determină pe infractori să ajungă la infracțiunea de omor, de a observa ce gândesc în momentul savarsirii infracțiunii de omor cât și după aceasta și ce sentimente generează față de victimă.

De asemenea, prin cercetare se va observa dacă acest act infracțional este generat de anumite probleme psihice, sau chiar anumite episoade din trecutul său. Se va observa dacă anumite comportamente din trecut îl afectează mai apoi pe agresor. Se vor determina mai multe tipuri de agresori prin comportamentul manifestat și prin stările psihice pe care le dobândește. Se va observa cel mai comun și frecvent tip de agresor și care sunt cauzele psihologice care îi integrează pe aceștia într-o clasă comună de acțiune asupra victimei folosind aceeași manieră și același comportament înainte de agresarea victimei și după aceasta.

2. **Obiectivele cercetării** sunt:

- determinarea cauzelor care duc la săvârșirea infracțiunii de omor
- determinarea comportamentelor și a sentimentelor manifestate față de victimă
- determinarea stărilor psihice cu care se confruntă infractorul înainte și după săvârșirea faptei sale
- determinarea existenței mai multor infractori care se manifestă prin aceleași comportamente și care au aceleași stări psihologice

Capitolul III. METODOLOGIA CERCETĂRII

1. **Formularea explicită a ipotezelor cercetării**

Descrierea condamnaților cu privire la fapta de omor se va asocia cu comportamentul și stările psihice pe care acesta le dobândește față de victimă și de acțiunile săvârșite.

Descrierea condamnaților cu privire la fapta de omor se va asocia cu determinarea unui prototip de agresor.

Descrierea condamnaților cu privire la fapta de omor se va asocia cu determinarea cauzelor care conduc la comiterea infracțiunii.

2. Prezentarea modelului cercetării

- Variabile: percepția victimei, descrierile privind infracțiunea și teoriile aferente.
- Eșantion: 5 bărbați care au fost condamnați pentru infracțiunea de omor și tentativa de omor
- Metode de investigație: metoda interviului pentru a strânge datele personale și strângerea de informații prin chestionare
- Testele validate folosite: “Evaluarea Tulburărilor de Personalitate (ETPduo) “ (Constantin et al., 2021) pentru a identifica tulburările de personalitate pentru care DSM-5 propune 4 caracteristici: pattern-uri de gândire rigidă, extremă și distorsionată, pattern-uri de răspunsuri emoționale problematice, dificultăți de control al impulsurilor și probleme interpersonale semnificative. Chestionarul Primal Beliefs (J.D.W Clifton, C.L.Park, J.D. Baker 2019) permite evaluarea credințelor generale despre lume și viață pe care le are o persoană. Chestionarul de Inteligență Emoțională (INEM) (Salovey și Mayer, 1990) permite evaluarea inteligenței emoționale prin care o persoană își recunoaște și diferențiază propriile trăiri, le gestionează și folosește în propriile acțiuni și în modul de gândire
- Pe parcurs se mai aplică teste dacă este nevoie pe baza rezultatelor
- Proceduri de recoltare a datelor: aplicarea testelor condamnaților începând cu luna decembrie a anului 2021.

Capitolul IV. IMPLICAȚIILE ETICE ALE CERCETĂRII

1. Asumarea principiilor etice

Conform APA - Ethical principles of psychologists and code of conduct. American Psychological Association. <http://www.apa.org/ethics/code/index.aspx>

1. Principiul competenței, specializării și integrității profesionale – nu e cazul
2. Principiul responsabilității științifice și profesionale
3. Principiul independenței, nediscriminării și imparțialității profesionale
4. Principiul asigurării demnității și respectului pentru ființe
5. Principiul primordialității interesului ființei umane
6. Principiul liberei concurențe profesionale – nu e cazul
7. Principiul evitării conflictului de interese
8. Principiul confidențialității și păstrării secretului profesional
9. Principiul informării și obținerii consimțământului prealabil
10. Principiul formării profesionale continue
11. Principiul confraternității și colegialității
12. Principiul nemedierii relației psiholog-beneficiar/pacient
13. Principiul obligației de mijloace în activitatea psihologică
14. Principiul dreptului beneficiarului la o a doua opinie în specialitate
15. Principiul obligației de finalizare a activității psihologice

Conform COPSI - Codul deontologic al profesiei de psiholog. Colegiul Psihologilor din România. <http://www.copsi.ro>

1. Validitatea legală a studiului

Cercetarea respectă și va respecta prevederile legale în vigoare.

2. Protejarea subiecților vulnerabili în cercetare

Conform principiilor generale a Asociației Americane de Psihologie, subiecții vor fi informați cu privire la scopul și durata cercetării. Dacă aceștia sunt de acord să participe, vor semna **Formularul de acceptare și Consimțământul informat**. Pentru ca participanții să fie identificați, li se vor aloca coduri aleatorii, iar pentru a se stoca aceste date în baza de date se vor folosi aceste coduri. Nu există riscuri pentru participanți, iar aceștia se pot retrage oricând din realizarea studiului, fără a pleda explicații.

3. Validitatea științifică a studiului

Studiul va oferi ca lucrare de licență investigatorului.

4. Validitatea protocolului de cercetare

Se va asigura anonimatul subiecților și confidențialitatea acestora prin utilizarea codurilor cu scopul strângerii datelor.

Datele vor fi prelucrate de către investigator sub îndrumarea profesorilor coordonatori.

Cercetătorii implicați au responsabilitatea de a asigura protecția datelor cu caracter personal ce aparțin subiecților.

Proprietatea **Raportului final de cercetare** aparține cercetătorilor implicați, iar rezultatele finale obținute din studiu aparțin, de asemenea, cercetătorilor implicați.

5. Sustenabilitatea studiului

Se menționează faptul că datele prelucrate și inițiale nu se vor utiliza în alte scopuri decât în cercetare/studiul menționat.

Observații

Un exemplar al **Formularului de acceptare și Consimțământului informat** vor rămâne la subiectul cercetării, iar un set la investigator.

Pentru **MINORUL** aflat în sistemului penitenciar, pe lângă acordul olograf al acestuia, este necesară obținerea unui alt document anexat și anume: obținerea, în scris, a **consimțământului părintelui/tutorei legal** pentru participarea acestuia în studiu.

Capitolul V. STADIUL CERCETĂRII ȘI PROGRAMAREA ETAPELOR

1. Programarea etapelor cercetării / lucrării de licență / de disertație

Activitatea 1:

Perioada:

Contribuția investigatorilor: datele vor fi strânse cu ajutorul chestionarelor și al interviului.

2. **Valorificarea rezultatelor cercetării**

Diseminarea rezultatelor cercetării se va face prin:

- a. publicare în articole de specialitate
- b. susținere în cadrul prezentării licenței.

3. **Instituții partenere:** Universitatea Dimitrie Cantemir (UDC), Târgu-Mureș

4. **Echipa de cercetare:**

Student: Todoran Anamaria Andreea

Drd:

Prof. Univ.: Farcaș Cornelia

Capitolul VI. BIBLIOGRAFIE

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorders, American Psychiatric Association, Ediția a V-a, Washington D.C. 2013.
2. Dinu A. – „Bazele Căminologiei”, Ed. Proarcaba, București, 1993.
3. Garofalo Raffaele – „Căminologie”, Little, Brown, Boston, 1914,
4. Glurgu N. – „Evoluția de căminologie”, Ed. Chisinau, Iași, 1992.
5. Klinger O. – „Les problèmes fondamentaux de la căminologie”, Ed. Cujas, Paris, 1959,
6. Leaute J. – „Căminologie et science pénitentiaire”, Paris, PUF 1972,
7. Manus A., Psihozele și nevrozele abuzului, București, Editura Științifică, 1999.
8. Măstoreanu Ghe., Păun C., Căminologie, București, Editura Europa Nova, 2000.
9. Mortson R. – „What works? Questions and answers about prison reform International the judicial Interest nr.35”, 1974.
10. Oancea I., Probleme de Căminologie, București, Editura ALL, 1994.
11. Platel J. – „La société criminogène”, Paris, Caiwan, Levi, 1971.
12. Platel J. – „Le phénomène criminel”, Paris, Editon M.A., 1987.
13. Platel J. – „Traite de droit pénal et criminologie”, Paris, Dalloz, 1963.

14. Pluiescu I. – „Forțele de coeziune și prevenirea crăcărilor 1995”.
15. Poșescu-Neveanu, Zlate M., Crețu, Tina, Psihologie, București Editura Didactică și Pedagogică R.A., 1995.
16. Prebescu V., Psihologie, Ediția a III-a, Vol. I, București, Editura Meșterilor, 1989.
17. Stănoiu R., – „Psihologie”, Ed. Oscar Edit, București, 1999,
18. Stănoiu R.M., Introducere în Psihologie, București, Editura Euro Nova 2000.
19. Ursu V. – „Psihologie”, Cluj, 1985
20. Viad T., Viad C., Psihologia și Psihopedagogia Contemporană București Editura Militară 1978.

**Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
Universitatea Dimitrie Cantemir, Târgu-Mureș**

Penitenciarul Târgu-Mureș